

KALLELSE

1 (2)

2016-09-02

Borås Stadshus ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde i sessionssal i Stadshuset, ***måndagen den 12 september 2016, kl 14.00.***

OBS!

Kommunstyrelsen börjar direkt efter att Borås Stadshus AB avslutat sitt sammanträde.

Ulf Olsson

Göran Björklund

2016-09-12

Val av justerande ledamot.

1. Förstärkt ägarstyrning av de kommunala bolagen.
(2016/SH0015 107-1) (Bil)
2. Överlåtelse av aktierna i Inkubatorn i Borås AB.
(2016/SH0017 107-1) (Bil)
3. Budgetuppföljning t.o.m. augusti 2016.
(2016/SH0019 042-1) (Bil)
4. Budgetförslag 2017 för Borås Stadshus AB.
(2016/SH0018 051-1) (Bil)
5. Övrigt.

BESLUTSFÖRSLAG

Förstärkt ägarstyrning av de kommunala bolagen

I bilagd PM redogör VD och Stadskansliet för förslag till förstärkt ägarstyrning av de kommunala bolagen.

Styrelsen föreslås besluta:

PM om förstärkt ägarstyrning av de kommunala bolagen läggs med godkännande till handlingarna. VD uppdras att verkställa förslaget avseende stadshuskoncernen.

Martin Jakobsson anställs som vice VD.

20160629

Datum

Ulf Olsson

Kommunalråd

Tillstyrkes

Alternativt förslag

Datum

Kommunalråd

Samverkan

Ja

Nej

Kommentar:

Diarienummer: 2016/SH0015

Programområde: 1

Handläggare: Martin Jakobsson/Evelina Pirs, tfn 033-35 71 12 /71 92

Datum/avdelningschef: 20160628/Svante Stomberg

Stadskansliet, Ekonomistyrning
Martin Jakobsson, 033-35 71 12

Förstärkt ägarstyrning av de kommunala bolagen

Kommunstyrelsens styrning och uppsikt över bolagen i Borås Stad har, liksom i många andra kommuner, historiskt varit mindre utvecklad än över nämnderna.

Bolagsstyrningen har dock förstärkts de senaste åren. Utvecklingen mot en förstärkt ägarstyrning beror dels på den ökade betydelse bolagssektorn har fått för många kommunkoncerner. Speciellt är bolagen investeringsintensiva med stora balansräkningar. Bolagens betydande storlek har också medfört att Kommunallagen ökat kraven på en förstärkt uppsiktsplikt över bolagen. Enligt Kommunallagen ska det i princip inte vara skillnad på uppsikten om en verksamhet bedrivs i förvaltningsform eller i bolagsform.

Borås Stad har anpassat ägarstyrningen till de ökade lagkraven och idkar idag en ägarstyrning som till stora delar innebär att en förvaltning och ett bolag rapporterar och ägarstyrs på liknande sätt. Vid jämförelse med andra kommuner står sig Borås Stads ägarstyrning väl, med utmärkande drag i Kommunstyrelsens direkta ägarstyrning över bolagen, bolagens tydliga underställningsplikt mot Kommunfullmäktige samt Kommunstyrelsens beredning och godkännande av bolagens budgetar och finansiering.

Det finns dock förbättringsbehov i ägarstyrningen. Bland annat finns ett behov från politiskt håll att få en bättre rapportering av bolagssektorn för att kunna utöva strategisk styrning och uppsikt över bolagen, tjänstemannasidan har ett behov av att tydliggöra mandatet för vem som ska sköta ägarstyrningen och ett behov av resurser för att fördjupa analys och kontroll av bolagen, samt att bolagen önskar en mer aktiv ägare med en kontinuerlig dialog och återkoppling. Dessutom anser Stadsrevisionen att Kommunstyrelsens uppsiktsplikt bör förbättras.

Kommunchef/VD Stadshus AB och Ekonomistyrning på Stadskansliet föreslår att följande förbättringar genomförs. Förslaget är framtaget efter att ägarstyrningen i Borås Stad utvärderats genom jämförelser mot andra kommuner. Ägarstyrningsfrågan har även diskuterats i samband med planerings- och uppföljningssamtal med Borås Energi och Miljö AB, Borås Elnät AB samt AB Bostäder i Borås. Förslaget är att kommunchef/VD efter godkännande av Kommunstyrelsen och styrelsen i Borås Stadshus AB verkställer de föreslagna åtgärderna:

- 1. Fortsatt faktisk styrning genom Kommunstyrelsen, men tydlighet i Stadshusstyrelsens ansvar.** *Jämförelse visar: Flera kommuner idkar ägarstyrningen genom stadshusstyrelsen och genom egen tjänstemannaadministration i stadshuskoncernen. Det varierar i dessa fall men oftast är stadshusstyrelsen en mindre del av KS, exempelvis KS AU eller presidiet. Revisionen påtalar i dessa kommuner att det är KS som har uppsiktsplikten och att det ansvaret inte går att lägga på stadshusstyrelsen. Det upplevs i vissa fall även som dubbelarbete med att samma saker behandlas både i KS och i koncernstyrelsen.*

Borås föreslås fortsätta med ägarstyrning genom KS, dels för uppsiktsplikten men även då enbart hälften av bolagen finns i koncernen. Stadshusstyrelsen behöver dock ha ett mer omfattande styrelsearbete än idag och bli informeras om sitt ansvar enligt ABL och arbeta strategiskt med styrningen av koncernen. Lämpligen förläggs något/några styrelsemöte/n separat från KS, exempelvis inför budget och efter årsredovisning.

- 2. Tjänstemannaansvaret för ägarstyrning och resurser**
Ansvaret för den tjänstemannamässiga ägarstyrningen behöver bli tydlig och uttalad med mandat att verka för Stadshus AB. Finanschefen föreslås bli ansvarig tjänsteman för bolagsstyrningen under KC/VD. Förslagsvis blir finanschefen vice VD i Stadshus AB vilket tydliggör ansvaret samt ger nödvändigt formellt mandat i det arbete som görs av främst ekonomistyrningsavdelningen för moderbolagets räkning.

Stadskansliet, Ekonomistyrning
Martin Jakobsson, 033-35 71 12

Det föreslås skapas en bolagsgrupp på Stadskansliet som hanterar bolagsfrågorna strategiskt från ett tjänstemannaperspektiv. Finanschefen är sammankallande och övriga deltagare är ekonomichef, stadsjurist, KC/VD samt eventuell framtida bolagscontroller.

Det finns ett behov av att förstärka bolagsstyrningen resursmässigt. På sikt bedöms en heltidstjänst som en lämplig omfattning, vilket skulle ge möjlighet till en förstärkt styrning, uppsikt, samordning, controlling och benchmarking som inte hinns med idag. Till att börja med föreslås en halvtidstjänst som bolagscontroller på Ekonomistyrning, vilken till största del kan finansieras av att Stadshuset AB får betala för delar av det arbete Stadskansliet idag utför åt moderbolaget Borås Stadshuset AB.

Jämförelse visar: Generellt sett är kommunernas ägarstyrning av bolagen underdimensionerad. Och Borås har en låg bemanning även i jämförelse med den generellt låga bemanningen. Dessutom har betydande kunskap och erfarenhet försvunnit i och med ekonomichefs pensionering. Flera kommuner har skapat en administration i koncernen, men detta tenderar att öka total administration. Att administrera hela ägarstyrningen genom Ekonomistyrning bedöms som kostnadseffektivt, Stadshuset AB skulle framöver kunna betala för detta. Det är vanligt att kommunchef även är VD i koncernen, och erfarenheten av det är god. Det är också vanligt att ansvarig tjänsteman under KC, exempelvis finanschef, är vice VD i koncernen.

3. Övergripande bolagsstyrningsdokument/ägardirektiv

Ett övergripande bolagsstyrningsdokument, där ägarstyrning och ägarstrategi framgår, tas fram. Därmed kan varje bolags direktiv hållas kortare och mer stringent och förnyas årligen med exempelvis "årets mål och avkastningskrav". Det är viktigt att ägarens "uppdrag" förmedlas via ägardirektivet, och ett kortare ägardirektiv kan lättare uppdateras kontinuerligt. Det finns också ett behov av att se över kommunfullmäktiges avkastningskrav, och att tydliggöra dem för bolagen. Rena resultatkrav bör övervägas för vissa av bolagen.

Finanschefen/bolagsgruppen tar fram förslag.

Jämförelse visar: Flertalet kommuner har ett gemensamt ägardirektiv, och kortare bolagsspecifika ägardirektiv. De bolagsspecifika direktiven förnyas i vissa fall årligen och innehåller avkastningskrav och konkreta mål för året. En fördel är att ändringar i generella delar enkelt kan göras i 1 dokument istället för i 15 st, och man säkerställer att alla bolag har samma generella skrivningar. Förslag att Borås också inför ett övergripande gemensamt ägardirektiv. I detta inkluderas lämpligen också hur Borås idkar ägarstyrningen, vilka olika typer av rapportering och ägardialog som sker mm, samt hur kommunen ser på bolagssektorn och vårt ägande. Någon bolagspolicy finns inte dokumenterad idag, vilket bidrar till en otydlighet i ägarstyrningen. Bolagsspecifika direktiv blir mer kortfattade, upplevs som tydligare och underlättar möjligheten till årlig förnyelse med exempelvis tydliga uppdrag och mål.

4. Utökad antal pluppsamtal och budgetinstruktion

Det är nödvändigt att träffa de största bolagen på pluppsamtal mer än 1 g/år. Att ha ett plupp i mars/april blir en lämplig avstämningstidpunkt inför stämman, dels avstämning av det gångna året men även för att tydliggöra ägarens förväntningar i den kommande budgeten. Idag finns ingen tydlig och effektiv instruktion till bolagen inför budgeten. Pluppsamtalen sker när budgeten redan är inlämnad. Genom att fastställa tydlig instruktion baserat på fastställda avkastningskrav, ägardirektiv samt vårplupparna styr vi bolagen inför deras budgetarbete. Agenda plupp vår: Uppföljning ÅR gångna året/avkastningskrav, budgetinstruktion inför kommande budget
Agenda plupp höst: Ägardirektiv, framtidsfrågor, budget för kommande året

Stadskansliet, Ekonomistyrning
Martin Jakobsson, 033-35 71 12

Jämförelse visar: Formen för ägardialog och frekvensen varierar mellan kommunerna. Ökat antal pluppsamtal är utifrån eget behov och kommer innebära att vi ligger väl till i jämförelse med andra avseende ägardialoger.

5. Kontinuerlig avstämning i bolagsfrågor mellan politiken och tjänstemän

Bolagsfrågornas betydelse för den totala kommunkoncernen ökar, och det är viktigt att bolagsfrågorna kontinuerligt avstäms mellan tjänstemän och politik. Detta bidrar även till förbättrad kunskap om bolagen. Förslagsvis är bolagsfrågor en stående punkt tertialvis på Kommunstyrelsen/Borås Stadshus AB i samband med budgetuppföljningar från bolagen.

6. VD-träffar – en naturlig del i ägarstyrningen

Idag håller kommunchefen VD- och förvaltningschefsträffar. Förslag att det vid 4 tillfällen per år hålls separata VD-träffar för att kunna förmedla information till VD-arna, men även inhämta viktig info från bolagen. Finanschefen adjungeras i VD-träffarna som kommunchefen leder. Detta skapar en kontinuitet i mötet med VD:arna.

Jämförelse visar: Flertalet kommuner har ett liknande upplägg där VD:ar träffas, ibland ihop med förvaltningschefer.

7. Årlig bolagsdag

Vi styr bolagen genom att hålla en bolagsdag där ägaren informerar om bolagssektorn (storheter, aktuella frågor, årskalendern), men även en utbildningsdag i innebörden av att vara ett kommunalt ägt bolag. Ett av de fyra VD-mötena per år förlängs och blir en ”bolagsdag” där styrelseledamöter i bolagen ges möjlighet att delta. Vart fjärde år när ny styrelse tillträtt i bolagen ges en för alla bolag enhetlig styrelseutbildning med fokus på vad det innebär att vara ett kommunägt bolag.

Jämförelse visar: Erfarenheten från andra kommuner är att det är betydelsefullt att ha en årlig bolagsdag eller liknande. Man kan då förmedla strategiskt viktiga frågor och informera kring ägarstyrningen. Den kan också komplettera eller ersätta de styrelseutbildningar som många av bolagen själva anordnar, där det inte sällan hålls utbildningar med fokus mer renodlat på ABL istället för både ABL och KL. Vi får en enhetlig utbildning som vi själva styr över.

Stadskansliet, ekonomistyrning

Svante Stomberg, kommunchef/VD Borås Stadshus AB
Magnus Widén, ekonomichef
Martin Jakobsson, finanschef

BESLUTSFÖRSLAG

Överlåtelse av aktierna i Inkubatorn i Borås AB

Borås Stad övertog i januari 2012 ägandet av Inkubatorn. Bakgrunden var att bolaget hade ett behov av en stabil ägare och av att hitta en lösning för att säkerställa inkubatorverksamhetens fortsatta funktion. Kommunen övertog ägandet medan övriga parter (Västra Götalandsregionen, Högskolan och Sjuhärads kommunalförbund) skulle stödja bolaget genom bidrag/uppdragsersättningar.

Borås Stad har därefter fört samtal med Högskolan om ett eventuellt gemensamt ägande av bolaget, där dock slutsatsen blivit att Högskolan inte går in som delägare utan kommunen kvarstår som helägare. Ägandet av Inkubatorn kan nu betraktas som långsiktigt, och bolaget bör hanteras organisatoriskt på samma sätt som kommunens övriga bolag. Därför föreslås att Inkubatorn i Borås AB lyfts in i Borås Stadshus AB.

Köpeskillingen sätts till 100 000 kronor, vilket är lika med aktiekapitalet. Bolagets egna kapital per 2015-12-31 uppgick till 1,6 mnkr. Bolaget är dock helt beroende av bidrag för att inte gå med underskott. Aktiernas värde kan därför anses sakna egentligt marknadsvärde, vilket motiverar den föreslagna köpeskillingen.

Ägardirektiv och bolagsordning föreslås kvarstå oförändrade.

Styrelsen föreslås besluta:

Aktierna i Inkubatorn i Borås AB överläts från Borås Stad till Borås Stadshus AB, för etthundratusen kronor (100 000 kronor), i enlighet med upprättat aktieöverlåtelseavtal.

20160826

Datum

Ulf Olsson

Kommunalråd

Tillstyrkes

Alternativt förslag

Datum

Kommunalråd

Samverkan

 Ja Nej

Kommentar:

Diarienummer: 2016/SH0017

Programområde: 1

Handläggare: Martin Jakobsson, tfn 033-35 71 12

Datum/avdelningschef: 20160826/Svante Stomberg

MELLAN

Borås Stad, 212000-1561, (nedan kallat "Säljaren")

OCH

Borås Stadshus AB, 556547-5646, (nedan kallat "Köparen")

HAR DENNA DAG TRÄFFATS FÖLJANDE

AVTAL OM ÖVERLÅTELSE AV AKTIE

1. Överlåtelse och vissa definitioner

Säljaren överlåter härigenom denna dag ("Avtalsdagen") samtliga sina aktier ("Aktierna"), i Inkubatorn i Borås AB 556685-7362, ("Bolaget") till Köparen och på i detta avtal intagna villkor.

Aktierna skall tillträdas den 1 november 2016 ("Tillträdesdagen").

2. Köpeskillingen och dess betalning

Köpeskillingen uppgår till 100 000 SEK (Etthundratusen kronor) och skall av Köparen erläggas kontant genom insättning på av Säljaren angivet konto på Tillträdesdagen.

3. Perioden mellan avtals- och tillträdesdag

Säljaren skall under perioden mellan Avtalsdagen och Tillträdesdagen tillse att Bolagets verksamhet bedrivs enligt tidigare tillämpade affärsprinciper och att Bolagets ledning i alla för Bolaget väsentliga frågor rådgör med Köparens representant. Köparen skall ha rätt till full insyn i Bolaget. Säljaren skall omedelbart informera Köparen om varje omständighet som medför eller kan komma att medföra avvikelse från lämnad garanti eller utfästelse.

4. Bolagets styrelse

Bolagets nuvarande styrelse kvarstår även efter Tillträdesdagen.

5. Bolagets aktier

Säljaren garanterar att

- a) Bolagets aktiekapital uppgår till 100 000 kronor fördelat på 1 000 aktier
- b) Ovan omnämnda aktier utgör samtliga av Bolaget utgivna aktier och att dessa till fullo betalats
- c) Säljaren innehar Bolagets samtliga aktier med full äganderätt och att dessa ej graveras av panträtt, optionsrätt, överlåtelsebegränsningar i avtal eller bolagsordningen eller andra belastningar
- d) Alla Bolagets aktier har samma rätt
- e) Beslut ej fattats om utgivande av nya aktier, teckningsoptioner eller konvertibler.

6. Ekonomiska förhållanden

Så vitt gäller Bolagets ekonomiska förhållanden garanterar Säljaren per Tillträdesdagen att inga finansiella krediter upptagits eller säkerheter lämnats utöver vad som framgår av årsredovisningen per 2015-12-31.

7. Personal

Köparen avser driva Bolaget vidare med oförändrad verksamhet. Den personal som finns i Bolaget vid Tillträdesdagen jobbar vidare med oförändrade anställningsvillkor.

8. Bolagets avtal och förbindelser

Säljaren garanterar att

- a) Bolaget inte är bundet av andra avtal eller förbindelser
- b) Bolaget inte är bundet av något avtal eller någon förbindelse som är främmande för Bolagets verksamhet eller som ingåtts på annat än för branschen sedvanliga och marknadsmässiga villkor.

9. Skatter och avgifter; garanti

Säljaren garanterar att

- a) Erforderliga avsättningar för skatter, avgifter och andra pålagor har skett i Bolaget.
- b) Bolaget ej är eller kommer att bli föremål för eftertaxering, skattetillägg eller andra liknande åtgärder med avseende på verksamheten fram till Tillträdesdagen.
- c) Bolaget löpande har fullgjort och intill Tillträdesdagen kommer att fullgöra betalningar avseende skatter, avgifter och andra pålagor på föreskrivet sätt

10. Tvister; garanti

Säljaren garanterar att Bolaget ej är inblandat i rättegång, skiljeförfarande eller annan tvist, som kan medföra kostnad, och att tvist ej heller framdeles kommer att uppstå på grund av omständighet hänförlig till tiden före Tillträdesdagen.

11. Brist i garanti

Har Säljaren i detta avtal garanterat eller framgår det eljest av omständigheterna att Säljaren utfäst sig att svara för visst förhållande skall, om Säljaren brister i sådan garanti eller utfästelse, Köparen kompenseras med en krona för varje krona som brister.

12. Villkor

Detta avtal är för sin giltighet beroende av att Borås Stads Kommunfullmäktige har godkänt avtalet före Tillträdesdagen.

13. Skiljedom

Tvist i anledning av detta avtal skall slutligt avgöras genom skiljedom enligt Stockholms Handelskammarens Skiljedomsinstituts Regler för förenklat skiljeförfarande. Skiljeförfarandet skall äga rum i Borås.

14. Avslutning

Av detta avtal har två originalexemplar upprättats varav parterna tagit var sitt.

Borås den

Borås Stad

Borås Stadshus AB

Namnförtydligande:

Namnförtydligande:

BESLUTSFÖRSLAG

Budgetuppföljning t o m augusti 2016

Delårsbokslut och budgetuppföljning t.o.m. augusti 2016 för Borås Stadshus AB har upprättats och ska skickas till Kommunstyrelsen.

Styrelsen föreslås besluta:

Delårsbokslut och budgetuppföljning t.o.m. augusti 2016 godkänns.

20160906

Datum

Ulf Olsson

Kommunalråd

Tillstyrkes

Alternativt förslag

Datum

Kommunalråd

Samverkan

Ja

Nej

Kommentar:

Diarienummer: 2016/SH0019

Handläggare: Martin Jakobsson, tfn 033-35 71 12

Datum/avdelningschef:

Programområde: 1

BORÅS STAD**Budgetuppföljning tom augusti 2016****Företag: Borås Stadshus AB**

Resultaträkning (tkr)	Utfall aug 2016	Utfall aug 2015	Budget 2016	Prognos helår 2016	Utfall helår 2015
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	-135	-197	-250	-250	-218
Verksamhetens nettokostnader	-135	-197	-250	-250	-218
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-1 228	-2 370	-2 050	-1 850	-3 587
Periodens resultat	-1 364	-2 567	-2 300	-2 100	-3 805

Not Verksamhetens kostnader (tkr)	Utfall 2016-08	Utfall 2015-08
Personalkostnader	-62	-31
- därav arbetsgivaravgifter	-13	-6
Tjänster	-73	-166
Summa	-135	-197

Balansräkning (tkr)	Utfall 2016-08-31	Utfall 2015-12-31
TILLGÅNGAR		
Finansiella anläggningstillgångar	204 941	204 941
Anläggningstillgångar	204 941	204 941
Kortfristiga fordringar	1	38 665
Kassa och bank	0	0
Omsättningstillgångar	1	38 665
SUMMA TILLGÅNGAR	204 942	243 606
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital	-8 754	-10 118
därav periodens resultat	1 364	5
Långfristiga skulder	-194 800	-194 800
Kortfristiga skulder	-1 388	-38 689
Skulder	-196 188	-233 489
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	-204 942	-243 606

Kommentarer:

Bolaget beräknar att göra ett lägre underskott än budgeterat på grund av lägre räntor.
Kostnaderna beräknas finansieras genom koncernbidrag från dotterbolagen. Dessa fastställs av Kommunfullmäktige i samband med bokslutet.

Borås 2016-09-05

Svante Stomberg
Svante Stomberg
VD

BESLUTSFÖRSLAG

Budgetförslag 2017 för Borås Stadshus AB

Styrelsen föreslås besluta:

Styrelsen fastställer sitt budgetförslag 2017 för Borås Stadshus AB.

20160906

Datum

Ulf Olsson

Kommunalsråd

Tillstyrkes

Alternativt förslag

Datum

Kommunalsråd

Samverkan

Ja

Nej

Kommentar:

Diarienummer: 2016/SH0018

Programområde: 1

Handläggare: Martin Jakobsson, tfn 033-35 71 12

Datum/avdelningschef: 20160905/Svante Stomberg

BORÅS STAD

Budget 2017

Företag: Borås Stadshus AB

kronor

	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader	-217 939	-250 000	-250 000	-600 000
Rörelseresultat	-217 939	-250 000	-250 000	-600 000
Finansiella intäkter		0	0	0
Finansiella kostnader	-3 586 763	-2 050 000	-1 850 000	-1 750 000
Resultat efter finansiella poster	-3 804 702	-2 300 000	-2 100 000	-2 350 000
Nettoinvesteringar				

Kommentarer:

Budget 2017 baseras på ett externt lån beräknat till 0,87 %.

Ökning av externa kostnader avser administrativa tjänster från Borås Stad.

Kostnaderna beräknas finansieras genom koncernbidrag från dotterbolagen.

Dessa fastställs av Kommunfullmäktige i samband med bokslutet.

Borås 2016-09-02

Svante Stomberg
VD